

BAZELIO KONVENCIJA DĖL PAVOJINGŲ ATLIEKŲ TARPVALSTYBINIŲ PERVEŽIMŲ BEI JŲ TVARKYMO KONTROLĖS

PREAMBULĖ

Šios Konvencijos Šalys,

suprasdamos grėsmę žmonių sveikatai ir aplinkai, keliamą pavojingų bei kitokių atliekų ir jų tarpvalstybinių pervežimų,

pripažindamos, kad grėsmė žmonių sveikatai ir aplinkai auga didėjant pavojingų ir kitokių atliekų gamybos mastui ir sudėtingumui bei dėl tarpvalstybinių jų pervežimų,

taip pat pripažindamos, kad veiksmingiausias būdas apsaugoti žmonių sveikatą ir aplinką nuo pavojaus, keliamo tokių atliekų, yra jų pagaminamo kiekio ir/arba pavojingumo laipsnio mažinimas,

būdamos įsitikinusios, kad valstybės privalo imtis būtinų priemonių, kuriomis būtų užtikrinta, jog pavojingų bei kitokių atliekų valdymas, taip pat tarpvalstybiniai jų pervežimai bei tvarkymas atitinka žmonių sveikatos bei aplinkos apsaugos reikalavimus nepriklausomai nuo vietos, kur tai daroma,

pažymėdamos, kad valstybės turi užtikrinti, jog gamintojai vykdys savo pareigas, perveždami ir tvarkydami pavojingas bei kitokias atliekas, laikysis tam tikrų suderinamų su aplinkos apsauga reikalavimų nepriklausomai nuo vietos, kur tai daroma,

visiškai pripažindamos, kad kiekviena valstybė turi suverenią teisę uždrausti kitos valstybės pavojingų bei kitokių atliekų įvežimą arba jų tvarkymą savoje teritorijoje,

taip pat pripažindamos stiprėjančią siekį uždrausti pavojingų atliekų tarpvalstybinius pervežimus bei jų tvarkymą kitose valstybėse, ypač besivystančiose šalyse,

būdamos įsitikinusios tuo, kad, kiek tai suderinama su aplinkosaugos reikalavimais ir veiksmingu valdymu, pavojingos ir kitokios atliekos turi būti tvarkomos valstybėje, kurioje buvo pagamintos,

taip pat suvokdamos, kad tokių atliekų tarpvalstybiniai pervežimai iš valstybės, kurioje jos buvo pagamintos, į bet kurią kitą valstybę leistini tik tuo atveju, kai pervežimų sąlygos nesukelia pavojaus žmonių sveikatai bei aplinkai ir kai laikomasi šios Konvencijos nuostatų,

suprasdamos, kad geriau kontroliuojant pavojingų ir kitų atliekų tarpvalstybinius pervežimus bus skatinamas šių atliekų aplinkosaugos požiūriu pagrįstas naudojimas ir mažės tokių tarpvalstybinių pervežimų apimtis,

būdamos įsitikinusios, kad valstybės turi imtis priemonių, užtikrinančių pasikeitimą reikiama informacija apie pavojingų ir kitokių atliekų tarpvalstybinius pervežimus išvežant iš šių valstybių ar įvežant į jas, ir apie tokių pervežimų kontrolę,

pažymėdamos, kad daugelyje tarptautinių ir regioninių sutarčių nagrinėjamas aplinkos apsaugos bei jos išsaugojimo klausimas, kylantis dėl pavojingų krovinių tranzito,

atsižvelgdamos į Jungtinių Tautų Organizacijos Konferencijos apie problemas, susijusias su supančia aplinka, Deklaraciją (Stokholmas, 1972), Kairo pagrindines nuostatas ir principus dėl aplinkosaugos požiūriu tinkamo pavojingų atliekų tvarkymo, priimtus Jungtinių Tautų Aplinkos Apsaugos Programos (UNEP) Valdytojų Tarybos 1987m. birželio 17d. sprendimu 14/30, Jungtinių Tautų Organizacijos Ekspertų Komiteto rekomendacijas dėl pavojingų krovinių pervežimų (suformuluotas 1957 metais ir atnaujinamas kas dveji metai), atitinkamas rekomendacijas, deklaracijas, dokumentus ir taisykles, aptartas Jungtinių Tautų Organizacijos sistemoje, taip pat kitose tarptautinėse bei regioninėse organizacijose vykdomus darbus ir tyrimus,

pripažindamos Pasaulinės gamtos chartijos, priimtos Jungtinių Tautų Organizacijos Generalinės Asamblėjos trisdešimt septintojoje sesijoje, siekius, principus, tikslus ir uždavinius kaip elgesio taisykles supančios aplinkos apsaugai ir gamtos išteklių išsaugojimui,

patvirtindamos, kad valstybės atsako pagal tarptautinę teisę už tai, kaip vykdo savo tarptautinius įsipareigojimus saugant žmonių sveikatą bei aplinką,

pripažindamos, kad akivaizdžiai pažeidus šios Konvencijos nuostatas arba bet kurį jos protokolą, valstybei taikytinos atitinkamos tarptautinės sutarčių teisės nuostatos,

suprasdamos, jog būtina toliau plėtoti ir diegti ekologiškai švarias mažaatliekes technologijas, perdirbimo metodus, veiksmingas administracinės bei ūkinės veiklos ir atliekų tvarkymo sistemas siekiant sumažinti pavojingų bei kitokių atliekų gamybą iki minimumo,

taip pat suvokdamos augantį tarptautinių bendrijų susirūpinimą dėl būtinybės sustiprinti tarpvalstybinių pavojingų ir kitokių atliekų pervežimų kontrolę, taip pat dėl būtinybės kiek galima sumažinti panašius pervežimus,

susirūpinusios dėl nelegalių tarpvalstybinio pavojingų ir kitokių atliekų pervežimų problemos,

atsižvelgdamos taip pat į ribotas besivystančių valstybių galimybes racionaliai panaudoti pavojingas ir kitokias atliekas,

pripažindamos, jog būtina skatinti technologijų perteikimą, ypač besivystančioms šalims, kad būtų tinkamai tvarkomos šalyse pagaminamos pavojingos ir kitokios atliekos, laikantis Kairo pagrindinių nuostatų ir UNEP Valdytojų Tarybos nutarimo 14/16 apie gamtosauginių technologijų perdavimo skatinimą,

taip pat pripažindamos, kad pavojingos ir kitokios atliekos turi būti pervežamos laikantis atitinkamų tarptautinių konvencijų ir rekomendacijų,

taip pat būdamos įsitikinusios tuo, kad pavojingų ir kitokių atliekų tarpvalstybiniai pervežimai leistini, tik kai tokios atliekos pervežamos ir galutinai pašalinamos aplinkosaugos požiūriu patikimu būdu, ir

pasiryžusios taikant griežtą kontrolę apsaugoti žmonių sveikatą ir supančią aplinką nuo pražūtingo poveikio, kurį gali sukelti pavojingų ir kitų atliekų gamyba bei tvarkymas,

SUSITARĖ:

1 STRAIPSNIS

Konvencijos veikimo sfera

1. Šioje Konvencijoje „pavojingomis atliekomis“ laikomos šios atliekos, kaip tarpvalstybinių pervežimų objektas:

a) atliekos, patenkančios į bet kurią kategoriją, nurodytą 1 priede, jeigu tik jos neturi kitų savybių, išvardytų 3 priede; ir

b) atliekos, nepatenkančios į a) punktą, tačiau apibrėžtos kaip pavojingos arba laikomos tokiomis eksportuojančios, importuojančios arba tranzitinės valstybės – Šalies viduje galiojančių įstatymų.

2. Atliekos, patenkančios į bet kurią kategoriją, nurodytą 2 priede, ir numatomos tarpvalstybiniais pervežimams, šioje Konvencijoje vadinamos „kitokiomis atliekomis“.

3. Atliekos, kurios yra radioaktyvios ir todėl reglamentuojamos kitų tarptautinių kontrolės sistemų, tarp jų ir tarptautinių sutarčių, specialiai taikomų radioaktyviosioms medžiagoms, nepatenka į šios Konvencijos veikimo sferą.

4. Atliekos, atsirandančios dėl normalios jūrų laivybos, kurių išmetimus reglamentuoja kiti tarptautinės teisės dokumentai, nepatenka į šios Konvencijos veikimo sferą.

2 STRAIPSNIS

Apibrėžimai

Šioje Konvencijoje:

1. „Atliekomis“ laikomos medžiagos arba daiktai, kurie tvarkomi, numatomi tvarkyti arba turi būti sutvarkyti sutinkamai su šalyje galiojančių įstatymų nuostatomis;

2. „Valdymas“ reiškia pavojingų ir kitokių atliekų surinkimą, gabenimą, tvarkymą, taip pat tolesnę tvarkymo vietų kontrolę;

3. „Tarpvalstybinis pervežimas“ yra bet koks pavojingų ir kitokių atliekų pervežimas iš rajono, esančio vienos valstybės jurisdikcijoje, į rajoną arba per rajoną, esantį kitos valstybės jurisdikcijoje, arba į/per rajoną, nesantį kokios nors valstybės jurisdikcijoje, tačiau kai toks pervežimas paliečia mažiausiai dvi valstybes;

4. „Tvarkymas“ reiškia bet kurią operaciją, nustatytą šios Konvencijos 4 priede;

5. „Patvirtintos vietos arba objektai“ reiškia vietas arba objektus, kur bus tvarkomos pavojingos ir kitokios atliekos, gavus tos valstybės, kurios teritorijoje yra tokios vietos arba objektai, atitinkamos institucijos leidimą arba licenciją;

6. „Kompetentinga valdžios institucija“ vadinama valstybinė institucija, paskirta Šalies būti atsakinga Šalies nustatytų geografinių rajonų ribose už pranešimo apie pavojingų ir kitokių atliekų tarpvalstybinį pervežimą bei bet kokios informacijos, susijusios su juo, gavimą, ir už atsakymą į tokį pranešimą, kaip numatyta 6 straipsnyje;

7. „Pagrindinis organas“ („*Focal point*“) yra 5 straipsnyje minimas Šalies juridinis asmuo, atsakingas už informacijos gavimą ir pateikimą, kaip numatyta 13 ir 15 straipsniuose;

8. „Saugus aplinkai pavojingų ir kitokių atliekų valdymas“ reiškia visų praktiškai įmanomų priemonių įgyvendinimą, kad tvarkant pavojingas ir kitokias atliekas žmonių sveikata ir aplinka būtų apsaugota nuo galimo neigiamo tokių atliekų poveikio;

9. „Rajonas, esantis valstybės jurisdikcijoje“ reiškia bet kokį sausumos, jūros ar oro erdvės rajoną, kurio ribose valstybė sutinkamai su tarptautine teise yra administracine ir normatyvine tvarka atsakinga už žmonių sveikatos ir supančios aplinkos apsaugą;

10. „Eksportuojanti valstybė“ yra bet kuri šalis, iš kurios numatomas arba pradėtas pavojingų arba kitokių atliekų tarpvalstybinis pervežimas;

11. „Importuojanti valstybė“ yra šalis, į kurią numatomas arba vykdomas pavojingų arba kitokių atliekų pervežimas, turint tikslą jas ten tvarkyti arba jų pakrovimas prieš pervežant pašalinti į rajoną, nesantį jokios valstybės jurisdikcijoje;

12. „Tranzitinė valstybė“ yra bet kokia valstybė, nesanti nei eksportuojanti, nei importuojanti valstybė, per kurią numatoma pervežti arba pervežamos pavojingos ar kitokios atliekos;

13. „Suinteresuotos valstybės“ reiškia eksportuojančias, importuojančias arba tranzitines valstybes nepriklausomai nuo to, ar jos yra Konvencijos Šalys, ar ne;

14. „Asmuo“ reiškia bet kokį juridinį ar fizinį asmenį;

15. „Eksportuotojas“ yra bet koks asmuo, esantis eksportuojančios valstybės jurisdikcijoje, organizuojantis pavojingų ar kitokių atliekų eksportą;

16. „Importuotojas“ yra bet koks asmuo, esantis importuojančios valstybės jurisdikcijoje, organizuojantis pavojingų ar kitokių atliekų importą;

17. „Vežėjas“ yra bet koks asmuo, vykdamas pavojingų ar kitokių atliekų pervežimą;

18. „Gamintojas“ yra bet koks asmuo, dėl kurio veiklos atsiranda pavojingos arba kitokios atliekos, arba, jeigu toks asmuo nežinomas, tai asmuo, kuriam priklauso šios atliekos ir/arba kurias jis kontroliuoja;

19. „Asmuo, atsakingas už pašalinimą“ yra bet koks asmuo, kuriam iškraunamos pavojingos ar kitokios atliekos ir kuris vykdo tokių atliekų pašalinimo darbus;

20. „Politinio ir/arba ekonominio integravimo organizacija“ yra organizacija, kurią sudaro nepriklausomos valstybės ir kuriai valstybės-narės yra priskyriusios kompetenciją šios Konvencijos klausimais, ir kuri yra tinkamai įpareigota pagal savo vidines taisykles pasirašyti, ratifikuoti, priimti, pritarti, oficialiai patvirtinti arba prisijungti prie jos;

21. „Nelegalus pervežimas“ yra bet koks pavojingų arba kitokių atliekų tarpvalstybinis pervežimas, nurodytas 9 straipsnyje.

3 STRAIPSNIS

Pavojingų atliekų nacionaliniai apibrėžimai

1. Kiekviena Šalis per šešių mėnesių laikotarpį nuo tada, kai tapo šios Konvencijos Šalimi, informuoja Konvencijos Sekretoriatą apie atliekas, skirtingas negu nurodytos 1 ir 2 prieduose, kurios nusakomos arba apibrėžiamos kaip pavojingos sutinkamai su toje Šalyje galiojančiais įstatymais arba bet kokiais reikalavimais, galiojančiais šioms atliekoms, tarpvalstybinių pervežimų požiūriu.

2. Kiekviena Šalis nuolat informuoja Sekretoriatą apie bet kokius žymius informacijos, pateiktos vykdant 1 punktą, pasikeitimus.

3. Sekretoriatas nedelsdamas išplatina visoms Šalims gautą informaciją, liečiančią 1 ir 2 punktus.

4. Šalys atsako už informacijos, gautos iš Sekretoriato pagal 3 punktą, pateikimą savo eksportuotojams.

4 STRAIPSNIS **Bendri įsipareigojimai**

1. a) Šalys, pasinaudamos savo teise uždrausti pavojingų ar kitokių numatytų šalinimui atliekų importą, informuoja kitas Šalis apie savo sprendimą, kaip numatyta 13 straipsnyje;

b) Šalys uždraudžia arba neleidžia eksportuoti pavojingas ar kitokias atliekas į Šalis, paskelbusias draudimą tokių atliekų importui, jeigu jos gavo pranešimą apie tai, kaip tai numatyta a) papunktyje;

c) Šalys uždraudžia arba neleidžia pavojingų ir kitokių atliekų eksportą, jeigu importuojanti valstybė, nepaskelbusi draudimo pavojingų ar kitokių atliekų importui, neduoda raštiško sutikimo konkrečiam importo iškrovimui.

2. Kiekviena Šalis imasi reikiamų priemonių, kad:

a) būtų užtikrinta, jog pavojingų ir kitokių atliekų gamyba bus sumažinta, atsižvelgiant į socialinius, technologinius ir ekonominius aspektus;

b) būtų užtikrinta, jog pavojingos ir kitokios atliekos bus tvarkomos saugiu aplinkai būdu tinkamuose tokiame veiklai objektuose;

c) būtų užtikrinta, jog asmenys, šalies teritorijoje tvarkantys pavojingas ir kitokias atliekas, imsis visų priemonių, būtinų norint išvengti užteršimo pavojingomis ir kitokiomis atliekomis, o jeigu vis dėlto toks užteršimas įvyktų, jo poveikį žmonių sveikatai ir aplinkai sumažins iki minimumo;

d) būtų užtikrinta, jog pavojingų ir kitokių atliekų tarpvalstybiniai pervežimai bus kiek galima mažinami, siekiant panaudoti jas aplinkosaugos požiūriu patikimai ir veiksmingai, ir bus vykdomi taip, kad žmonių sveikata ir aplinka būtų apsaugota nuo neigiamų padarinių, kuriuos galėtų sukelti tokie pervežimai;

e) neleistų pavojingų ar kitokių atliekų eksporto į valstybes arba valstybių grupę, priklausančią ekonominės ir/arba politinės integracijos organizacijai, kurios yra Konvencijos Šalys, ypač į besivystančias valstybes, kurios savo įstatymų galiojimo ribose yra uždraudusios bet kokį importą arba jeigu jos turi pagrindo manyti, kad šios atliekos bus panaudojamos aplinkosaugos požiūriu nepatikimu būdu, atsižvelgiant į kriterijus, Šalių aptartus pirmajame savo pasitarime;

f) būtų reikalaujama teikti suinteresuotoms valstybėms informaciją apie siūlomas tarpvalstybiniam pervežimui pavojingas ir kitokias atliekas, kaip nurodyta 5 A priede. Informacijoje turi būti aiškiai nusakyti siūlomo pervežimo padariniai žmonių sveikatai ir aplinkai;

g) užkirstų kelią pavojingų ir kitokių atliekų importui, jeigu yra pagrindo manyti, jog šios atliekos bus panaudojamos pavojingu aplinkai būdu;

h) būtų bendradarbiaujama su kitomis Šalimis ir suinteresuotomis organizacijomis, tiesiogiai ar per Sekretoriatą, taip pat skleidžiant informaciją apie pavojingų ir kitokių atliekų pervežimą, siekiant tobulinti tokių atliekų nepavojingą aplinkai tvarkymą ir užkertant kelią jų nelegaliam pervežimui.

3. Šalys laiko pavojingų arba kitokių atliekų nelegalų pervežimą nusikalstama veikla.

4. Šalys imasi reikiamų teisinių, administracinių ir kitokių priemonių, siekdamas vykdyti ir stiprinti šios Konvencijos nuostatas, tarp jų ir priemones, užkertančias kelią pažeisti šią Konvenciją ir baudžiančias už tokius pažeidimus.

5. Šalys neleidžia pavojingų ir kitokių atliekų eksporto į valstybę, kuri nėra Šalis, arba jų importo iš valstybės, nesančios Šalimi.

6. Šalys susitaria neleisti pavojingų arba kitokių atliekų eksporto jų šalinimui rajone į pietus nuo 60° Pietų platumos, nesvarbu, ar šios atliekos yra tarpvalstybinio pervežimo objektas, ar ne.

7. Be to, kiekviena Šalis:

a) uždraudžia visiems asmenims, esantiems jos jurisdikcijoje, pervežti arba šalinti pavojingas ar kitokias atliekas, jei jie neturi leidimo arba sutikimo tokiais veiksmais;

b) reikalauja, kad pavojingos ar kitokios atliekos – tarpvalstybinio pervežimo objektas – būtų įpakotos, sužymėtos ir pervežamos sutinkamai su žymėjimo ir transportavimo taisyklėmis ir standartais, ir kad būtų paisoma nusistovėjusios ir pripažintos tarptautiniu mastu patirties;

c) reikalauja, kad vežėjas, pervežantis pavojingas ar kitokias atliekas, turėtų dokumentus apie pavojingų atliekų pervežimą iš vietos, nuo kurios prasideda tarpvalstybinis pervežimas, iki jų tvarkymo vietos.

8. Kiekviena Šalis reikalauja, kad eksportuojamos pavojingos ar kitokios atliekos būtų tvarkomos aplinkai saugiu būdu importuojančioje ar bet kurioje kitoje valstybėje. Techninio pobūdžio principai, kaip aplinkosaugos požiūriu saugiai tvarkyti atliekas, reglamentuojamas šios Konvencijos, bus nustatyti pirmajame Šalių pasitarime.

9. Šalys imasi atitinkamų priemonių, kad būtų užtikrinta, jog pavojingų ir kitokių atliekų tarpvalstybinis pervežimas bus leistas tik tuo atveju, kai:

a) eksportuojanti valstybė neturi techninių galimybių ir reikiamų objektų bei pajėgumų arba tinkamų vietų tvarkyti atliekas saugiu aplinkai būdu ir veiksmingai; arba

b) tokios atliekos reikalingos importuojančiai valstybei kaip žaliava perdirbimo arba regeneravimo įmonėms; arba

c) toks tarpvalstybinis pervežimas atitinka kitus Šalių nustatytus kriterijus, jei tik tie kriterijai neprieštaruoja šios Konvencijos tikslams.

10. Valstybės, kuriose gaminamos pavojingos ir kitokios atliekos, įsipareigojimas reikalauti sutinkamai su šia Konvencija, kad šios atliekos būtų tvarkomos saugiu aplinkai būdu, jokiais aplinkybėmis negali būti perduotas importuojančiai ar tranzitinei valstybei.

11. Šioje Konvencijoje niekas netrukdo Šaliai nustatyti papildomus reikalavimus, atitinkančius šios Konvencijos nuostatas ir neprieštarujančius tarptautinei teisei, galinčius pagerinti žmonių sveikatą ir aplinkos apsaugą.

12. Šioje Konvencijoje niekas jokių būdu nepažeidžia valstybių suverenios teisės į jų teritorinę jūrą, nustatytos tarptautinės teisės, ir nepriklausomų teisių bei jurisdikcijos, kurias valstybės turi savo išskirtinių ekonominių zonų ir savo kontinentinio šelfo atžvilgiu sutinkamai su tarptautine teise, taip pat netrukdo visų šalių jūrų laivams ir lėktuvams naudotis savo teise į laisvą navigaciją, kaip numatyta tarptautinės teisės ir išdėstyta atitinkamuose tarptautiniuose dokumentuose.

13. Šalys įsipareigoja periodiškai peržiūrinėti savo galimybes, kaip būtų galima sumažinti pavojingų ir kitokių atliekų, eksportuojamų į kitas valstybes, ypač į besivystančias valstybes, kiekį ir/arba taršos jomis laipsnį.

5 STRAIPSNIS

Kompetentingų valdžios institucijų ir Pagrindinio organo steigimas

Kad būtų lengviau įgyvendinti Konvenciją, Šalys:

1. Paskiria arba įsteigia vieną ar kelias kompetentingas valdžios institucijas ir vieną Pagrindinį organą. Viena kompetentinga valdžios institucija skiriama gauti pranešimams esant tranzitinei valstybei;

2. Per trijų mėnesių laikotarpį nuo šios Konvencijos įsigaliojimo toje Šalyje informuoja Sekretoriatą apie institucijas, paskirtas jų Pagrindinio organo ir jų kompetentingų institucijų;

3. Priėmus sprendimą, per vieną mėnesį informuoja Sekretoriatą apie bet kokius pasikeitimus, susijusius su paskyrimu, jų įvykdytus remiantis 2 punktu.

6 STRAIPSNIS

Tarpvalstybiniai pervežimai tarp Šalių

1. Eksportuojanti valstybė informuoja arba reikalauja iš gamintojo arba eksportuotojo informuoti raštu per eksportuojančios valstybės kompetentingą valdžios instituciją, suinteresuotų valstybių kompetentingas valdžios institucijas apie bet kokią numatomą pavojingų ar kitokių atliekų tarpvalstybinį pervežimą. Šiuose pranešimuose turi būti deklaracijos ir informacija, numatyta 5 A priede, importuojančiai valstybei priimtina kalba. Kiekvienai suinteresuotai valstybei pakanka nusiųsti vieną pranešimą.

2. Importuojanti valstybė siunčia pranešėjui atsakymą raštu, kuriuo sutinka su pervežimu nurodytomis sąlygomis ar nenurodydama jų, atsisako leisti pervežimą arba prašo pateikti papildomos informacijos. Galutinio atsakymo kopija importuojančiai valstybei siunčiama suinteresuotų valstybių – Konvencijos Šalių, kompetentingų valdžios institucijų.

3. Eksportuojanti valstybė neleidžia gamintojui ar eksportuotojui pradėti tarpvalstybinio pervežimo tol, kol negauna patvirtinimo raštu apie tai, kad:

a) pranešėjas gavo iš importuojančios valstybės patvirtinimą raštu;

b) pranešėjas gavo iš importuojančios valstybės patvirtinimą fakto, kad tarp eksportuotojo ir asmens, atsakingo už atliekų tvarkymą, yra sudaryta sutartis, kurioje aptartas saugus aplinkai šių atliekų tvarkymas.

4. Kiekviena tranzitinė valstybė-Konvencijos Šalis nedelsdama patvirtina pranešėjui, kad gavo pranešimą. Po to per 60 dienų ji gali išsiųsti pranešėjui atsakymą raštu, kuriuo sutinka su pervežimu, nurodydama sąlygas arba jų nenurodydama, atsisako leisti pervežimą arba prašo pateikti papildomos informacijos. Eksportuojanti valstybė neleidžia pradėti tarpvalstybinio pervežimo tol, kol negaus sutikimo raštu iš tranzitinės valstybės. Bet jeigu tik Šalis nutaria visiškai arba tam tikromis sąlygomis nereikalauti išankstinio sutikimo raštu apie pavojingų ar kitokių atliekų tarpvalstybinį pervežimą arba pakeisti savo reikalavimus šiuo atžvilgiu, ji nedelsdama informuoja kitas Šalis apie savo nutarimą, kaip numatyta 13 straipsnyje. Pastaruoju atveju, jei per 60 dienų nuo tada, kai tranzitinė valstybė gavo tokį pranešimą, eksportuojanti valstybė negauna atsakymo, eksportuojanti valstybė gali leisti pradėti eksportą per tranzitinę valstybę.

5. Tarpvalstybinių atliekų pervežimų atveju, kai šios atliekos pagal įstatymą apibrėžiamos arba nusakomos kaip pavojingos tikrai:

a) eksportuojančioje valstybėje, tai šio straipsnio 9 punkto reikalavimai, taikomi importuotojui arba asmeniui, atsakingam už atliekų tvarkymą, ir importuojančiai valstybei atitinkamai taikomi *mutatis mutandis* (su reikiamais pakeitimais) eksportuotojui ir eksportuojančiai valstybei;

b) importuojančiose valstybėse arba importuojančiose ir tranzitinėse valstybėse – Konvencijos Šalyse šio straipsnio 1, 3, 4, ir 6 punktų reikalavimai taikomi eksportuotojui ir eksportuojančiai valstybei, *mutatis mutandis* taikomi atitinkamai importuotojui arba asmeniui, atsakingam už atliekų šalinimą, ir importuojančiai valstybei; arba

c) bet kurioje tranzitinėje valstybėje – Konvencijos Šalyje, tai tokiai valstybei taikomos tik 4 punkto nuostatos.

6. Eksportuojanti valstybė, gavusi suinteresuotų valstybių sutikimą raštu, gali leisti atliekų gamintojui arba eksportuotojui naudotis bendru reguliaraus pristatymo pranešimu tuo atveju, kai atsakingas už pavojingų ar kitokių atliekų tvarkymą asmuo yra tas pats, kai atliekos turi tas pačias fizines ir chemines savybes, kai per tuos pačius eksportuojančios valstybės muitinės išvežimo postus ir importuojančios valstybės muitinės įvežimo postus, o tranzito atveju – per tuos pačius tranzitinės valstybės arba valstybių muitinių įvežimo bei išvežimo postus tai vykdoma.

7. Suinteresuotos valstybės gali raštu pareikšti savo sutikimą naudotis bendru pranešimu, apie kurį kalbama 6 punkte, su sąlyga, kad bus pateikta išsami informacija, tokia kaip numatomų pervežti pavojingų ar kitokių atliekų tikslus kiekis arba pervežamų atliekų periodiškai sąrašai.

8. Bendras pranešimas ir sutikimas raštu, kaip minėta 6 ir 7 punktuose, gali apimti pavojingų ar kitokių atliekų daugkartinius iškrovimus per maksimalų 12 mėnesių laikotarpį.

9. Šalys reikalauja, kad kiekvienas asmuo, kuris imasi pavojingų ar kitokių atliekų tarpvalstybinio pervežimo, pasirašytą dokumentą apie pervežimą pristacius arba gavus krovinį. Jos taip pat reikalauja, kad asmuo, atsakingas už atliekų tvarkymą, informuotų tiek eksportuotoją, tiek eksportuojančios valstybės kompetentingą valdžios instituciją apie tokių atliekų gavimą ir savo ruožtu apie jų tvarkymą, kaip pranešime apibrėžta. Jei eksportuojanti valstybė negauna tokios informacijos, eksportuojančios valstybės kompetentinga valdžios institucija arba eksportuotojas praneša apie tai importuojančiai valstybei.

10. Šiuo straipsniu reikalaujami pranešimas ir atsakymas į jį turi būti išsiųsti suinteresuotų Šalių kompetentingoms valdžios institucijoms, o valstybių, nesančių Šalimis – atitinkamoms vyriausybiniams institucijoms.

11. Bet koks pavojingų ar kitokių atliekų tarpvalstybinis pervežimas yra apdraudžiamas arba už jį duodamas užstatas ar kitokia garantija pagal importuojančių bei tranzitinių valstybių – Konvencijos Šalių reikalavimus.

7 STRAIPSNIS

Tarpvalstybinis pervežimas iš valstybės – Konvencijos Šalies per valstybes, nesančias Šalimis

Pavojingų ar kitokių atliekų tarpvalstybinių pervežimų iš valstybės – Konvencijos Šalies per valstybę arba valstybes, nesančias Konvencijos Šalimis, 6 straipsnio 2 punktą taikomas *mutatis mutandis* (su reikiamais pakeitimais).

8 STRAIPSNIS

Įsipareigojimas reimportui

Kai suinteresuotų valstybių leistas šioje Konvencijoje aptartomis sąlygomis pavojingų ar kitokių atliekų pervežimas negali būti užbaigtas sutarties galiojimo sąlygomis, eksportuojanti valstybė pasirūpina, kad eksportuotojas grąžintų šias atliekas į eksportuojančią valstybę, jeigu negali būti rasta kitų aplinkosaugos požiūriu tinkamų būdų atliekoms pašalinti per 90 dienų nuo tos datos, kai importuojanti valstybė informavo eksportuojančią valstybę ir Sekretoriatą, arba per kitokį laikotarpį, suderintą suinteresuotų valstybių. Tuo tikslu eksportuojanti valstybė ir bet kuri kita Šalis, esanti tranzitine valstybe, neprieštarauja, nedaro kliūčių ir nedraudžia grąžinti šias atliekas į eksportuojančią valstybę.

9 STRAIPSNIS

Nelegalus pervežimas

1. Ši Konvencija numato, kad bet koks pavojingų ar kitokių atliekų tarpvalstybinis pervežimas:

- a) be pranešimo visoms suinteresuotoms valstybėms, kaip numato ši Konvencija; arba
- b) be suinteresuotos valstybės sutikimo, kaip numato ši Konvencija; arba
- c) kai suinteresuotos valstybės sutikimas gautas falsifikavimo, klaidinimo arba apgaulės būdu; arba
- d) kuris iš esmės neatitinka dokumentų; arba
- e) kuris skatina tyčinį pavojingų ar kitokių atliekų tvarkymą (pvz., išvertimą), pažeidžiant šios Konvencijos nuostatas ir bendrus tarptautinės teisės principus,

laikomas nelegaliu pervežimu.

2. Pavojingų arba kitų atliekų tarpvalstybinio pervežimo, kvalifikuotino nelegaliu pervežimu dėl gamintojo arba eksportuotojo kaltės, atveju eksportuojanti valstybė užtikrina, kad šios atliekos:

a) bus sugrąžintos eksportuotojo arba gamintojo, arba, jei būtina, pačios eksportuojančios valstybės į savo teritoriją arba, jei tai praktiškai neįmanoma,

b) bus pašalintos kitu būdu, laikantis šios Konvencijos nuostatų, per 30 dienų nuo tada, kai eksportuojanti valstybė buvo informuota apie nelegalų pervežimą, arba per kitokį laikotarpį, sutartą suinteresuotų valstybių. Tam suinteresuotos Šalys neprieštarauja, nedaro kliūčių ir nedraudžia gražinti šias atliekas į eksportuojančią valstybę.

3. Pavojingų ar kitokių atliekų tarpvalstybinio pervežimo atveju, kuris priskirtinas nelegalaus pervežimo kategorijai dėl importuotojo arba atsakingo už atliekų tvarkymą asmens kaltės, importuojanti valstybė pasirūpina, kad šios atliekos būtų importuotojo arba atsakingo už atliekų tvarkymą asmens, arba, jei būtina, pačios importuojančios valstybės sutvarkytos aplinkosaugos požiūriu saugiu būdu per 30 dienų nuo tada, kai importuojanti valstybė gavo pranešimą apie nelegalų pervežimą, arba per laikotarpį, sutartą suinteresuotų valstybių. Tuo tikslu, jei tai būtina, suinteresuotos valstybės imasi bendrų veiksmų, kad atliekos būtų sutvarkytos aplinkai saugiu būdu.

4. Tais atvejais, kai atsakomybė už nelegalų pervežimą negali būti priskirta nei eksportuotojui ar gamintojui, nei importuotojui ar atsakingam už atliekų tvarkymą asmeniui, suinteresuotos Šalys arba, esant reikalui, kitos Šalys, bendrais veiksmais užtikrina, kad šios atliekos bus sutvarkytos saugiu aplinkai būdu atitinkamai eksportuojančioje valstybėje, importuojančioje valstybėje arba kitoje tinkamoje vietoje.

5. Kiekviena Šalis priima atitinkamus vidaus įstatymus, siekdama užkirsti kelią nelegaliam atliekų pervežimui ir nustatyti baudas už tai. Šalys bendradarbiauja siekdamos įgyvendinti straipsnio tikslus.

10 STRAIPSNIS

Tarptautinis bendradarbiavimas

1. Šalys bendradarbiauja tarpusavyje siekdamos pagerinti ir užtikrinti saugų aplinkai pavojingų ir kitų atliekų valdymą.

2. Šiuo tikslu Šalys:

a) to paprašytos, dvišaliu arba daugiašaliu pagrindu pateikia turimą informaciją, stengdamosi prisidėti prie pavojingų ar kitokių atliekų panaudojimo saugiu aplinkai būdu, taip pat derina technines normas ir praktinį pavojingų ar kitokių atliekų tinkamą tvarkymą;

b) bendradarbiauja vykdant pavojingų atliekų tvarkymo poveikio žmonių sveikatai ir aplinkai monitoringą;

c) bendradarbiauja, sutinkamai su savo vidiniais įstatymais, nuostatais ir politika, kuriant ir diegiant naujas, saugias aplinkai, mažaaatliekes technologijas, tobulinant egzistuojančias technologijas, siekiant kiek įmanoma apriboti pavojingų ir kitokių atliekų gamybą ir kuriant veiksmingesnius metodus, kuriais atliekos būtų tvarkomos mažiau kenkiant aplinkai, taip pat vykdant tokių naujų ar patobulintų technologijų įdiegimo ekonominių, socialinių ir poveikio aplinkai padarinių tyrimus;

d) aktyviai bendradarbiauja sutinkamai su savo valstybės įstatymais, nuostatais ir politika perteikiant technologijas ir procesus, susijusius su pavojingų ar kitokių atliekų aplinkai saugiu tvarkymu. Jos taip pat bendradarbiauja plėtojant Šalių, ypač tų, kurioms gali būti reikalinga pagalba ar kurios kreipiasi prašydamos suteikti pagalbą šioje srityje, techninį potencialą;

e) bendradarbiauja apibrėžiant tolesnius techninius principus ir/arba nuostatas.

3. Šalys ieško tinkamų bendradarbiavimo kelių, siekdamos padėti besivystančioms Šalims įvykdyti 4 straipsnio 2 punkto a), b) ir c) papunkčius.

4. Atsižvelgiant į besivystančių Šalių poreikius, skatinamas bendradarbiavimas tarp Šalių ir kompetentingų tarptautinių organizacijų, kad būtų pasiektas, *inter alia*, problemos viešas pripažinimas, pavojingų ir kitokių atliekų saugaus aplinkai tvarkymo plėtojimas ir naujų mažaatliekių technologijų įdiegimas.

11 STRAIPSNIS

Dvišalės, daugiašalės ir regioninės sutartys

1. Nepažeisdamos 4 straipsnio 5 punkto nuostatų, Šalys gali sudaryti dvišales, daugiašales arba regionines sutartis arba susitarimus dėl pavojingų ar kitokių atliekų tarpvalstybinio pervežimo su Konvencijos Šalimis arba valstybėmis, nesančiomis Šalimis, jei tik tokios sutartys arba susitarimai nenukrypsta nuo šioje Konvencijoje numatyto reikalavimo saugiu aplinkai būdu tvarkyti pavojingas ir kitokias atliekas. Šių sutarčių arba susitarimų reikalavimai dėl atliekų tvarkymo saugumo aplinkai požiūriu negali būti mažiau griežti negu numatyti šios Konvencijos, ypač atsižvelgiant į besivystančių valstybių interesus.

2. Šalys praneša Sekretariatui apie bet kokias dvišales, daugiašales ir regionines sutartis ar susitarimus, aptartus 1 punkte, bei apie tuos, kurie sudaryti iki įsigaliojant tų Šalių atžvilgiu šiai Konvencijai, siekiant kontroliuoti pavojingų ar kitokių atliekų tarpvalstybinį pervežimą, vykdomą tik tarp Šalių, sudariusių šias sutartis. Šios Konvencijos nuostatos negalioja tarpvalstybiniam pervežimui, vykdomam pagal tokias sutartis, jei tik tos sutartys nepažeidžia pavojingų ir kitokių atliekų saugaus aplinkai panaudojimo reikalavimų, numatytų šios Konvencijos.

12 STRAIPSNIS

Konsultacijos dėl atsakomybės

Šalys bendradarbiauja siekdamos kuo greičiau priimti protokolą, kuriuo nustatomos taisyklės bei procedūra reikalaujant atsakomybės ir kompensacijos už žalą, padarytą dėl pavojingų ir kitų atliekų tarpvalstybinio pervežimo.

13 STRAIPSNIS

Informacijos perdavimas

1. Šalys, kai tik gauna žinią, kad pavojingų ar kitokių atliekų tarpvalstybinio pervežimo metu arba jas tvarkant įvyko avarija, galinti sukelti pavojų žmonių sveikatai ir aplinkai, pasirūpina, kad šios valstybės būtų nedelsiant perspėtos.

2. Šalys informuoja viena kitą per Sekretariatą apie:

a) pakeitimus, susijusius su kompetentingų valdžios institucijų ir/arba Pagrindinių organų skyrimu pagal 5 straipsnį;

b) pokyčius tų Šalių pavojingų atliekų apibrėžime pagal 3 straipsnį;

ir kiek galima greičiau informuoja apie:

c) jų priimtus sprendimus visiškai arba iš dalies nesutikti importuoti pavojingas ar kitokias atliekas norint jas tvarkyti rajone, esančiame jų jurisdikcijoje;

d) jų priimtus sprendimus apriboti ir/arba uždrausti pavojingų ar kitokių atliekų eksportą;

e) bet kokią kitą informaciją, reikalaujamą pagal šio straipsnio 4 punktą.

3. Šalys sutinkamai su vidiniais įstatymais ir nuostatais per Sekretariatą perduoda Šalių Konferencijai, įsteigtai 15 straipsnio pagrindu, kasmet iki kalendorinių metų pabaigos pranešimą apie praėjusius kalendorinius metus, kuriame yra:

a) informacija apie kompetentingas valdžios institucijas ir pagrindinius organus, jų paskirtus pagal 5 straipsnį;

b) informacija apie bet kokius pavojingų ir kitokių atliekų tarpvalstybinius pervežimus, kuriuose jos dalyvavo, įskaitant:

- i) eksportuotų pavojingų ir kitokių atliekų kiekį, jų kategorijas, savybes, paskyrimo punktą, tranzitinę valstybę ir apie jų tvarkymo būdą, nurodytą atsakyme į pranešimą;
 - ii) importuotų pavojingų ir kitokių atliekų kiekį, kategorijas, savybes, kilmę ir tvarkymo būdą;
 - iii) tvarkymo darbus, vykdytus ne taip, kaip buvo numatyta;
 - iv) pastangas siekiant sumažinti pavojingų bei kitokių atliekų kiekius, numatytus tarpvalstybiniam pervežimui;
 - c) informacija apie priemones, kurių buvo imtasi sutinkamai su šia Konvencija;
 - d) informacija apie jų surinktus patikimus statistinius duomenis apie pavojingų ir kitokių atliekų gamybos, pervežimo ir tvarkymo poveikį žmonių sveikatai ir aplinkai;
 - e) informacija apie sudarytas dvišales, daugiašales ar regionines sutartis ir susitarimus, sudarytus sutinkamai su šios Konvencijos 12 straipsniu;
 - f) informacija apie avarijas, įvykusias pavojingų ir kitokių atliekų tarpvalstybinio pervežimo metu arba jas tvarkant, bei priemones, kurių buvo imtasi jų padariniams likviduoti;
 - h) informacija apie priemones, kurių buvo imtasi plėtoti technologijoms, skirtoms sumažinti ir/arba nutraukti pavojingų ir kitokių atliekų gamybą; ir
 - i) kiti klausimai, kuriuos Šalių Konferencija laiko svarbiais.
4. Šalys sutinkamai su savo vidiniais įstatymais ir nuostatais užtikrina, kad kiekvieno pranešimo apie pavojingų ir kitokių atliekų tarpvalstybinį pervežimą ir atsakymo į jį kopijos bus išsiųstos į Sekretoriatą, jei to prašo Šalis, mananti, kad jos aplinka gali nukentėti dėl tokio tarpvalstybinio pervežimo.

14 STRAIPSNIS **Finansiniai aspektai**

1. Šalys sutinka, kad, atsižvelgiant į savitas įvairių regionų ir subregionų reikmes, turi būti sukurti regioniniai ir subregioniniai mokymo ir technologijų perteikimo centrai, prižiūrintys pavojingų ir kitokių atliekų racionalų valdymą ir jų gamybos mažinimą. Šalys savanoriškai įsipareigoja sukurti atitinkamus finansavimo mechanizmus.
2. Šalys aptaria klausimą dėl apyvartinio fondo sukūrimo, skirto teikti pirminei pagalbai ypatingų situacijų atveju, siekiant sumažinti žalą, padarytą avarijų, įvykusių vykdant pavojingų ir kitokių atliekų tarpvalstybinį pervežimą arba jas tvarkant.

15 STRAIPSNIS **Šalių Konferencija**

1. Šiuo įsteigiama Šalių Konferencija. Pirmasis Šalių Konferencijos posėdis sušaukiamas UNEP Direktoriatas ne vėliau kaip po metų nuo šios Konvencijos įsigaliojimo. Vėliau eiliniai Šalių Konferencijos posėdžiai šaukiami pirmajame pasitarime nustatytu periodiškumu.
2. Neeiliniai Šalių Konferencijos posėdžiai šaukiami tada, kai Konferencija nutaria, kad tai būtina, arba raštu paprašius vienai Šaliai, su sąlyga, kad per 6 mėnesius nuo tada, kai Sekretoriatas išsiuntinėja prašymą Šalims, jį palaiko ne mažiau kaip trečdalis visų Šalių.
3. Šalių Konferencija konsensuso pagrindu suderina ir priima tiek savo, tiek ir bet kokių pagalbinių organų, kuriuos ji gali įsteigti, procedūros taisykles, taip pat finansinius principus, apibrėžiančius Konvencijos Šalių finansinius įsipareigojimus.
4. Savo pirmajame posėdyje Šalys aptaria visokeriopas papildomas priemones, kurios gali joms padėti įvykdyti savo įsipareigojimus palaikant ir apsaugant jūros aplinką šios Konvencijos kontekste.
5. Šalių Konferencija nuolat stebi ir vertina, kaip veiksminga ši Konvencija ir, be to:
 - a) paremia suderinant atitinkamą politiką, strategiją ir priemones, kuriomis siekiama kiek įmanoma sumažinti žalą, kurią žmonių sveikatai ir aplinkai daro pavojingos ir kitokios atliekos;

b) išnagrinėja ir, jei reikia, priima šios Konvencijos ir jos priedų pataisas, atsižvelgdama, *inter alia*, į turimą mokslinę, techninę, ekonominę ir aplinkosauginę informaciją;

c) išnagrinėja ir priima sprendimus taikyti bet kokias papildomas priemones, kurių gali prireikti šios Konvencijos tikslams, atsižvelgiant į jos veikimo, taip pat 11 straipsnyje numatytų sutarčių ir susitarimų vykdymo laikotarpiu sukauptą patirtį;

d) prireikus nagrinėja ir priima protokolus; ir

e) įsteigia pagalbinius organus, kuriuos laiko reikalingais šiai Konvencijai vykdyti.

6. Jungtinių Tautų Organizacija, jos specialiosios tarnybos, taip pat bet kuri valstybė, nesanti šios Konvencijos Šalimi, gali dalyvauti Šalių Konferencijos posėdžiuose stebėtojo teisėmis. Bet kokioms kitoms nacionalinėms ir tarptautinėms, vyriausybinėms ir nevyriausybinėms institucijoms ar tarnyboms, kompetentingoms pavojingų ar kitokių atliekų srityje, pranešusioms Sekretoriatui apie savo pageidavimą dalyvauti Šalių Konferencijoje stebėtojo teisėmis, gali būti leista dalyvauti, jeigu tam neprieštaruoja mažiausiai trečdalis dalyvaujančių Šalių. Leidimas dalyvauti stebėtojams nustatomas Šalių Konferencijos priimtomis procedūros taisyklėmis.

7. Po trejų metų nuo šios Konvencijos įsigaliojimo, o vėliau ne rečiau kaip kartą per šešerius metus, Šalių Konferencija įvertina jos veiksmingumą ir, jeigu mano, kad tai būtina, aptaria galimybę visiškai uždrausti arba apriboti pavojingų ar kitokių atliekų tarpvalstybinį pervežimą, atsižvelgiant į naujausią mokslinę, techninę ir ekonominę informaciją.

16 STRAIPSNIS

Sekretoriatas

1. Sekretoriatui skiriamos šios funkcijos:

a) organizuoti ir aptarnauti posėdžius, kaip numatyta 15 ir 17 straipsniuose;

b) rengti ir platinti pranešimus, pagrįstus informacija, gauta 3, 4, 6, 11 ir 13 straipsnių pagrindu, taip pat informacija, gauta iš pagalbinių organų, įsteigtų remiantis 15 straipsniu, posėdžio, taip pat, jei tai priimtina, informacijos, gautos iš atitinkamų tarpvyriausybinių ir nevyriausybinių įstaigų;

c) rengti pranešimus apie Sekretoriato veiklą vykdant savo funkcijas remiantis šia Konvencija ir pateikti juos Šalių Konferencijai;

d) užtikrinti reikiamą veiksmų koordinavimą su atitinkamomis tarptautinėmis institucijomis ir ypač gilintis į tokių administracinių bei sutartinių dokumentų sudarymą, kurių gali prireikti, kad jis galėtų efektyviai vykdyti savo funkcijas;

e) palaikyti ryšius su Šalių įsteigtais Pagrindiniais organais ir kompetentingomis valdžios institucijomis pagal šios Konvencijos 5 straipsnį;

f) rinkti informaciją apie Šalių patvirtintas vietas ir objektus, kurie gali būti panaudoti jų pavojingoms ir kitokioms atliekoms tvarkyti, ir platinti ją tarp Šalių;

g) gauti iš Šalių ir pateikti joms informaciją apie:

- techninės pagalbos ir specialistų ugdymo šaltinius;

- turimas mokslo bei technikos žinias ir patirtį;

- konsultacinės veiklos ir ekspertizės šaltinius; ir

- galimus išteklius,

turint tikslą padėti joms jų prašymu tokiose srityse, kaip:

- pranešimų sistemos panaudojimas šios Konvencijos tikslams;

- racionalus pavojingų ir kitokių atliekų tvarkymas;

- saugių aplinkai mažaatliekių bei beatliekių technologijų įdiegimas;

- atliekų šalinimo įrangos ir vietų įvertinimas;

- pavojingų ir kitokių atliekų monitoringas; ir

- sprendimai nenumatytais atvejais;

h) Šalių prašymu jų aprūpinimas informacija apie konsultantus arba konsultavimo firmas, turinčias pakankamai techninės kompetencijos šioje srityje ir galinčias joms padėti patikrinti pranešimą apie tarpvalstybinį pervežimą ir išaiškinti, ar numatomas pavojingų arba kitokių atliekų

iškrovimas atitinka pranešimą, ir/arba tą faktą, kad pavojingoms atliekoms tvarkyti siūlomi objektai atitinka saugų aplinkai pobūdį, kai jos turi pagrindo manyti, kad šios atliekos gali būti tvarkomos nesaugiu aplinkai būdu. Toks tikrinimas atliekamas ne Sekretoriato sąskaita;

i) Šalims paprašius, pagalbos joms suteikimas nustatant nelegalaus pervežimo atvejus ir skubus bet kokios Sekretoriato gautos informacijos apie nelegalų pervežimą platinimas tarp suinteresuotų Šalių;

j) bendradarbiavimas su Šalimis ir atitinkamomis kompetentingomis tarptautinėmis organizacijomis ir įstaigomis nusiunčiant ekspertus ir aparatūrą, kai reikia suteikti skubią pagalbą kitoms valstybėms ypatingų situacijų atveju; ir

k) vykdymas kitų funkcijų, susijusių su šios Konvencijos tikslais ir nustatomų Šalių Konferencijos.

2. Sekretoriato funkcijas laikinai vykdo Jungtinių Tautų Organizacijos Aplinkos Programa (UNEP) iki pirmojo Šalių Konferencijos posėdžio, sušaukto pagal 15 straipsnį, pabaigos.

3. Šalių Konferencija pirmajame posėdyje paskiria Sekretoriatą iš tų egzistuojančių kompetentingų tarpvyriausybinių organizacijų, kurios pareiškė esančios pasirengusios vykdyti šios Konferencijos Sekretoriato funkcijas. Šiame posėdyje Šalių Konferencija taip pat įvertina, kaip laikinasis Sekretoriatas vykdo savo funkcijas, konkrečiai aptartas šio straipsnio 1 punkte, ir priima sprendimus dėl struktūrų, reikalingų šioms funkcijoms vykdyti.

17 STRAIPSNIS

Konvencijos pataisos

1. Bet kuri Šalis gali siūlyti pataisas šiai Konvencijai ir bet kuri protokolo Šalis gali siūlyti pataisas tam protokolui. Tokiose pataisose reikiamu būdu atsižvelgiama, *inter alia*, į mokslo bei technikos motyvus.

2. Pataisos šiai Konvencijai priimamos Šalių Konferencijos posėdyje. Pataisos bet kuriam protokolui priimamos atitinkamo protokolo Šalių posėdyje. Bet kokios pataisos, siūlomos šiai Konvencijai arba kuriam nors protokolui, tekstą Sekretoriatas, jei tame protokole nenumatyta kitaip, išplatina Šalims ne vėliau kaip prieš šešis mėnesius iki posėdžio, kuriame siūloma jas priimti. Sekretoriatas taip pat išplatina siūlomų pataisų tekstą Šalims, pasirašiusioms Konvenciją.

3. Šalys stengiasi susitarti dėl bet kurios siūlomos Konvencijos pataisos konsensuso pagrindu. Jeigu visos pastangos išnaudotos, o susitarimas nepasiektas, tai, kaip kraštutinė priemonė, pataisa priimama trijų ketvirtadalių dalyvaujančių ir balsuojančių Šalių dauguma ir išsiunčiama Depozitarijui, kad išplatintų visoms Šalims ratifikuoti, sutikti, oficialiai patvirtinti ir priimti.

4. 3 punkte aptarta procedūra galioja bet kurio protokolo pataisoms, tik joms priimti pakanka dviejų trečdalių dalyvaujančių ir balsuojančių to protokolo posėdyje Šalių balsų daugumos.

5. Depozitarijui perduodami saugoti atitinkami ratifikavimo dokumentai apie sutikimą, patvirtinimą ir pataisų priėmimą. Pataisos, priimtose pagal 3 ir 4 punktus, įsigalioja jas priėmusioms Šalims devyniasdešimtą dieną nuo tos datos, kai Depozitarijus gavo dokumentą apie ratifikavimą, sutikimą, oficialų patvirtinimą ar priėmimą mažiausiai trijų ketvirtadalių pataisas priėmusių Šalių arba mažiausiai dviejų trečdalių Šalių, priėmusių šio protokolo pataisas, jei tik tame protokole nenumatyta kitaip. Bet kuriai kitai Šaliai pataisos įsigalioja devyniasdešimtą dieną nuo tada, kai Šalis perduoda saugoti ratifikavimo raštą arba dokumentą, kad Šalis sutinka su pataisomis ir jas priima.

6. Šiame straipsnyje sąvoka „Šalys, dalyvaujančios ir balsuojančios“ reiškia Šalis, kurios dalyvauja posėdyje ir balsuoja „už“ arba „prieš“.

18 STRAIPSNIS

Priedų priėmimas ir jų pataisos

1. Šios Konvencijos arba bet kurio protokolo priedai atitinkamai sudaro neatskiriamą šios Konvencijos arba to protokolo dalį ir, jeigu nenumatyta kitaip, nuoroda į šią Konvenciją arba į jos

protokolus reiškia ir nuorodą į bet kuriuos jų priedus. Tokie priedai apsiriboja mokslo ir technikos bei administracine medžiaga.

2. Jeigu jokiame protokole nenumatyta kitaip, tai priedams papildyti taikoma tokia papildomų šios Konvencijos arba protokolo priedų siūlymo, priėmimo ir įsigaliojimo tvarka:

a) šios Konvencijos arba jos protokolų priedai siūlomi ir priimami laikantis tvarkos, nurodytos 17 straipsnio 2, 3 ir 4 punktuose;

b) bet kuri Šalis, negalinti sutikti priimti papildomą šios Konvencijos arba bet kurio protokolo, kurio dalyvė ji yra, priedą, praneša apie tai Depozitarijui raštu per šešis mėnesius nuo Depozitarijaus pranešimo, patvirtinančio jo priėmimą. Depozitarijus nedelsdamas informuoja visas Šalis apie bet koki toki jo gautą pranešimą. Šalys bet kuriuo metu gali pakeisti savo anksčiau nusiųstą pareiškimą, kuriuo nesutinka su papildomo priedo priėmimu, ir tada priedai įsigalioja šiai Šaliai;

c) praėjus šešiams mėnesiams nuo tos dienos, kai Depozitarijus išplatino pranešimą, priedas įsigalioja visoms šios Konvencijos arba bet kurio jos protokolo Šalims, neatsiuntusioms pranešimo, kaip nurodyta b) papunktyje.

3. Šios Konvencijos arba bet kurio protokolo priedų pataisos siūlomos, priimamos ir įsigalioja tokia pat tvarka, kokia nustatyta siūlymams pateikti, priimti ir įsigaliojti Konvencijos arba bet kurio protokolo priedams. Prieduose ir jų pataisose reikiama atsižvelgiama, *inter alia*, į mokslo ir technikos motyvus.

4. Jeigu papildomas priedas ar jo pataisa sąlygoja šios Konvencijos arba bet kurio protokolo pataisą, tai toks papildomas priedas arba priedo pataisos įsigalioja tik po to, kai įsigalioja Konvencijos arba atitinkamo protokolo pataisos.

19 STRAIPSNIS

Patikrinimas

Bet kuri Šalis, turinti pagrindo manyti, kad kita Šalis veikia ar veikė pažeisdama savo įsipareigojimus šiai Konvencijai, gali informuoti apie tai Sekretoriatą; tokiu atveju ji nedelsdama, tiesiogiai ar per Sekretoriatą, informuoja apie įtariamą pažeidimu Šalį. Sekretoriatas pateikia Šalims visą šiuo atveju reikalingą informaciją.

20 STRAIPSNIS

Ginčų reguliavimas

1. Kilus ginčui tarp Šalių dėl šios Konvencijos arba bet kurio jos protokolo interpretavimo, taikymo ar laikymosi, jos siekia išspręsti ginčą derybomis arba bet kuriuo kitu taikiu jų pasirinktu būdu.

2. Jeigu suinteresuotos Šalys negali išspręsti ginčo ankstesniame punkte nurodytu būdu, ginčas, sutikus besiginčijančioms Šalims, perduodamas Tarptautiniam Teismui arba arbitražui laikantis sąlygų, išdėstytų 6 priede dėl arbitražo. Tačiau Šalims nesusitarus dėl ginčo perdavimo į Tarptautinį Teismą arba arbitražą, jos vis dėlto įpareigojamos toliau ieškoti galimybių susitarti 1 punkte aptartu būdu.

3. Ratifikuodama, priimdama, pritardama šiai Konvencijai ir oficialiai ją patvirtindama ar prisijungdama prie jos arba bet kada vėliau, bet kuri valstybė ar politinės ir/arba ekonominės integracijos organizacija gali pareikšti, kad jos pripažįsta įsipareigojimą *ipso facto* ir be atskiro sutikimo bet kurios kitos Šalies, prisiimančios tokius pat įsipareigojimus:

a) perduoti ginčą Tarptautiniam Teismui; ir/arba

b) perduoti ginčą arbitražui laikantis tvarkos, nustatytos 6 priede.

Pranešimas apie tokį pareiškimą raštu pristatomas Sekretoriatui, kuris savo ruožtu informuoja Šalis.

21 STRAIPSNIS

Pasirašymas

Ši Konvencija atvira pasirašyti valstybėms, Namibijai, pristatytos Jungtinių Tautų Organizacijos Tarybos dėl Namibijos ir 1989 m. kovo 22 d. politinės ir / arba ekonominės integracijos organizacijos Bazelyje, Šveicarijos Federaliniame užsienio reikalų departamente Berne nuo 1989 m. kovo 23 d. iki birželio 30 d., ir Jungtinių Tautų Organizacijos centrinėse įstaigose Niujorke nuo 1989 m. liepos 1 d. iki 1990 m. kovo 22 d.

22 STRAIPSNIS

Ratifikavimas, priėmimas, oficialus patvirtinimas arba pritarimas

1. Šią Konvenciją turi ratifikuoti, priimti arba jai pritarti valstybės ir Jungtinių Tautų Organizacijos Tarybos dėl Namibijos atstovaujama Namibija, o politinės ir/arba ekonominės integracijos organizacijos – oficialiu dokumentu patvirtinti arba pritarti. Ratifikavimo raštai ir dokumentai apie priėmimą, oficialų patvirtinimą arba pritarimą perduodami saugoti Depozitarijui.

2. Bet kuriai organizacijai, nurodytai 1 punkte, tampančiai šios Konvencijos Šalimi, ir kai nė viena jos valstybė-narė nėra Konvencijos Šalis, privalomi visi šios Konvencijos įsipareigojimai. Kai viena ar daugiau tokios organizacijos valstybių-narių yra šios Konvencijos Šalys, ši organizacija ir jos valstybės – narės negali vienu metu naudotis tomis pačiomis Konvencijos suteikiamomis teisėmis.

3. Savo dokumentuose apie oficialų patvirtinimą arba pritarimą 1 punkte nurodytos organizacijos pareiškia apie savo kompetencijos ribas šios Konvencijos klausimais. Šios organizacijos taip pat informuoja Depozitarijų, kuris savo ruožtu informuoja Šalis apie bet kokią esminį savo kompetencijos pasikeitimą.

23 STRAIPSNIS

Prisijungimas

1. Prie šios Konvencijos gali prisijungti valstybės, Jungtinių Tautų Organizacijos Tarybos dėl Namibijos atstovaujama Namibija ir politinės ir/arba ekonominės integracijos organizacijos jau kitą dieną po to, kai baigėsi Konvencijos pasirašymo terminas. Prisijungimo dokumentai perduodami saugoti Depozitarijui.

2. Savo dokumentuose apie prisijungimą 1 punkte nurodytos organizacijos pareiškia apie savo kompetencijos ribas šios Konvencijos klausimais. Šios organizacijos taip pat informuoja Depozitarijų apie bet kokią esminį savo kompetencijos ribų pasikeitimą.

3. 22 straipsnio 2 punkto nuostatos taikomos politinės ir/arba ekonominės integracijos organizacijoms, kurios prisijungia prie šios Konvencijos.

24 STRAIPSNIS

Balsavimo teisė

1. Kiekviena šios Konvencijos Šalis turi vieną balsą, išskyrus atvejus, nurodytus žemiau 2 punkte.

2. Politinės ir/arba ekonominės integracijos organizacijos savo kompetencijos ribose, kaip nurodyta 22 straipsnio 3 punkte ir 23 straipsnio 2 punkte, pasinaudoja savo balsavimo teise, disponuodamos balsų skaičiumi, lygiu skaičiui jų valstybių-narių, kurios yra Konvencijos Šalys arba atitinkamų protokolų Šalys. Tokios organizacijos praranda balsavimo teisę, jeigu jų valstybės-narės ja jau pasinaudojo, ir atvirkščiai.

25 STRAIPSNIS

Įsigaliojimas

1. Ši Konvencija įsigalioja devyniasdešimtą dieną nuo tada, kai atiduodamas saugoti dvidešimtas ratifikavimo raštas arba dokumentas apie priėmimą, oficialų patvirtinimą, pritarimą arba prisijungimą.

2. Kiekvienai valstybei arba politinės ir/arba ekonominės integracijos organizacijai, kuri ratifikuoja, priima, pritaria arba oficialiai patvirtina šią Konvenciją arba prisijungia prie jos po to, kai atiduotas saugoti dvidešimtas ratifikavimo raštas arba dokumentas apie priėmimą, oficialų patvirtinimą, pritarimą ar prisijungimą, Konvencija įsigalioja devyniasdešimtą dieną nuo datos, kai ta valstybė arba politinės ir/arba ekonominės integracijos organizacija atiduoda saugoti savo ratifikavimo raštą arba dokumentą apie priėmimą, oficialų patvirtinimą, pritarimą ar prisijungimą.

3. Bet koks dokumentas, atiduotas saugoti politinės ir/arba ekonominės integracijos organizacijos, 1 ir 2 punktuose nelaikomas papildomu tiems dokumentams, kurie atiduoti saugoti tokios organizacijos valstybių-narių.

26 STRAIPSNIS

Išlygos ir paskelbimas

1. Negali būti jokių išlygų šiai Konvencijai.

2. Šio straipsnio 1 punktą nedraudžia jokiai valstybei ar politinės ir/arba ekonominės integracijos organizacijai pasirašant, ratifikuojant, priimant, pritariant ir oficialiai patvirtinant Konvenciją ar prisijungiant prie jos, paskelbti kokią nors formuluotę ir bet kokio pavadinimo deklaraciją ar daryti pareiškimus, turint tikslą, *inter alia*, suderinti savo įstatymus ir nuostatus su šios Konvencijos nuostatomis, su sąlyga, kad tokios deklaracijos ir pareiškimai nenumato išimčių ar pakeitimų šios Konvencijos nuostatose tos valstybės atžvilgiu.

27 STRAIPSNIS

Išstojimas

1. Praėjus trejiems metams nuo šios Konvencijos įsigaliojimo bet kuriai Šaliai, ši Šalis bet kuriuo metu gali išstoti iš Konvencijos, raštu pranešus apie tai Depozitarijui.

2. Išstojimas įsigalioja po vienerių metų nuo tada, kai Depozitarius gauna pranešimą apie išstojimą arba šiek tiek vėliau, jeigu taip nurodyta pranešime.

28 STRAIPSNIS

Depozitarius

Jungtinių Tautų Organizacijos Generalinis Sekretorius yra šios Konvencijos ir bet kokių jos protokolų Depozitarius.

29 STRAIPSNIS

Autentiški tekstai

Originalūs šios Konvencijos tekstai anglų, arabų, ispanų, kinų, rusų ir prancūzų kalbomis yra vienodai autentiški.

PATVIRTINDAMI TAI, mes, žemiau pasirašę ir turintys reikiamus įgaliojimus atstovai, pasirašėme šią Konvenciją.

Atlikta Bazelyje 1989 metų kovo 22 dieną.

1 PRIEDAS

Atliekų grupės	
Y1	Medicininės atliekos, susidaranti ligoninėse, medicinos centruose ir klinikose, teikiant medicininę pagalbą
Y2	Vaistų gamybos ir ruošimo atliekos
Y3	Farmacinių preparatų ir vaistų likučiai
Y4	Biocidų ir fitofarmacinių preparatų gamybos, susidarymo ir vartojimo atliekos
Y5	Medienos apsaugos priemonių, gamybos, susidarymo ir vartojimo atliekos
Y6	Organinių tirpiklių gamybos, sudarymo ir vartojimo atliekos
Y7	Medžiagų, turinčių cianidų, terminio apdirbimo ir grūdinimo atliekos
Y8	Mineralinių tepalų atliekos, netinkamos vartoti pagal pirminę paskirtį
Y9	Tepalų/vandens, angliavandenilių/vandens mišinių bei emulsijų atliekos
Y10	Medžiagų ir gaminių, į kurių sudėtį įeina polichlorbifenilų (PCB), ir/arba polichlorterfenilų (PCT), ir/arba polibrombifenilų (PBB) arba jų darinių atliekos
Y11	Dervingos valymo, distiliavimo ar bet kokio pirolizės proceso atliekos
Y12	Rašalų, dažančiųjų medžiagų, pigmentų, dažų, lakų, glazūros gamybos, susidarymo ir vartojimo atliekos
Y13	Sintetinių dervų, latekso, plastifikatorių, klijų/rišančiųjų medžiagų gamybos, susidarymo ir vartojimo atliekos
Y14	Nežinomos kilmės ir/arba neištirtų cheminių medžiagų, gautų vykdant mokslo tiriamuosius ar mokomuosius darbus ir/arba kurių poveikis žmogui ir/arba aplinkai yra dar nežinomas, atliekos
Y15	Sprogiųjų medžiagų atliekos, nereglamentuojamos kitų įstatymų
Y16	Fotografinių medžiagų gamybos, susidarymo ir vartojimo atliekos
Y17	Metalinių ir plastmasinių paviršių apdirbimo atliekos
Y18	Liekanos po pramoninių atliekų pašalinimo proceso
Y19	Atliekos, į kurių sudėtį įeina: Metalų karbonilai
Y20	Berilis; berilio junginiai
Y21	Šešiavalenčio chromo junginiai
Y22	Vario junginiai
Y23	Cinko junginiai
Y24	Arsenas; arseno junginiai
Y25	Selenas; seleno junginiai

Y26	Kadmis; kadmio junginiai
Y27	Stibis; stibio junginiai
Y28	Telūras; telūro junginiai
Y29	Gyvsidabris; gyvsidabrio junginiai
Y30	Talis; talio junginiai
Y31	Švinas; švino junginiai
Y32	Neorganinio fluoro junginiai, išskyrus kalcio fluoridą
Y33	Neorganiniai cianidai
Y34	Rūgštiniai tirpalai arba rūgštys kieto agregatinio būvio
Y35	Bazių junginiai arba bazės kieto agregatinio būvio
Y36	Asbestas (milteliai ir pluoštas)
Y37	Fosforo organiniai junginiai
Y38	Organiniai cianidai
Y39	Fenoliai; fenolių junginiai, įskaitant chlorfenolius
Y40	Eteriai
Y41	Halogeninti organiniai tirpikliai
Y42	Organiniai tirpikliai, išskyrus halogenintus tirpiklius
Y43	Bet kokios medžiagos, panašios į polichlorintą dibenzofuraną
Y44	Bet kokios medžiagos, panašios į polichlorintą dibenzo-p-dioksina
Y45	Kitokie chlororganiniai junginiai, neskaitant šiame priede minėtų medžiagų (pavyzdžiui, Y39, Y41, Y42, Y43, Y44)

2 PRIEDAS

ATLIEKŲ, KURIAS REIKIA TVARKYTI SPECIALIAIS BŪDAIS, KATEGORIJS

Y46	Buitinės atliekos
Y47	Buitinių atliekų deginimo proceso likučiai

PAVOJINGŲ SAVYBIŲ SĄRAŠAS

JTO* klasė	Kodo numeris	Savybės
1	H1	Sprogstamosios medžiagos
		Sprogstamosios medžiagos arba atliekos - tai kietosios arba skystosios medžiagos arba atliekos (arba medžiagų ar atliekų mišiniai), galinčios savaime sukelti cheminę reakciją, kurios metu išsiskiria tokios temperatūros ir slėgio dujos ir tokiu greičiu, kad pažeidžia aplinkinius objektus.
3	H3	Degūs skysčiai
		Terminas "degūs" atitinka "lengvai užsidegantys". Degūs yra skysčiai, skysčių mišiniai arba skysčiai, į kurių sudėtį įeina kietųjų medžiagų tirpalai arba suspensijos (pavyzdžiui, dažai, glazūros, lakai ir pan., išskyrus medžiagas ar atliekas, dėl jų pavojingų savybių klasifikuotinas kitaip), išskiriančios garus, įsiliepsnojančius ne aukštesnėje kaip 60.5 °C temperatūroje uždarame inde arba ne aukštesnėje kaip 65.6 °C temperatūroje atvirame inde. (Kadangi rezultatai, gaunami uždarame ir atvirame inde, negali būti tiksliai palyginami, ir netgi atskiri rezultatai, gaunami vienu iš šių metodų, dažnai labai skirtingi, tai kai rezultatai nesutampa, nurodymai, kaip atsižvelgti į šiuos skirtumus, turi atitikti apibrėžimą.)
4.1	H4.1	Lengvai užsidegančios kietosios medžiagos
		Kietosios medžiagos arba kietosios atliekos, išskyrus kvalifikuotas kaip sprogstamosios, kurios pervežamos gali lengvai užsidegti arba dėl trinties gali sukelti arba padidinti gaisro tikimybę.
4.2	H4.2	Medžiagos arba atliekos, linkusios savaime užsidegti
		Medžiagos arba atliekos, kurios linkusios savaime įkaisti normaliomis pervežimo sąlygomis arba įkaisti dėl sąlyčio su oru, o vėliau galinčios savaime užsidegti.
4.3	H4.3	Medžiagos arba atliekos, dėl sąveikos su vandeniu išskiriančios degius garus
		Medžiagos arba atliekos, kurios dėl sąveikos su vandeniu gali tapti savaime užsidegančiomis arba išskirti pavojingus kiekius lengvai užsidegančių dujų.
5.1	H5.1	Oksiduojančios medžiagos
		Medžiagos arba atliekos, nebūtinai degios pačios, bet paprastai dėl sugebėjimo išskirti deguonį galinčios sukelti ar paskatinti kitų medžiagų užsidegimą.
5.2	H5.2	Organiniai peroksidai
		(Organinės medžiagos, turinčios divalentę grupę -O-O-,

* Atitinka pavojingų krovinių klasifikavimo sistemą, nustatytą JTO Rekomendacijose dėl pavojingų krovinių pervežimo (ST/S6/AC.10/1/Rev.5. JTO Niujorkas, 1988 m.)

JTO* klasė	Kodo numeris	Savybės
		kurios yra termiškai nestabilios ir linkusios egzotermiškai savaime skilti.)
6.1	H6.1	Toksiškos (nuodingos) medžiagos
		Medžiagos arba atliekos, kurios, įkvėptos, prarytos ar per odą patekusios į organizmą, gali sukelti žmogaus mirtį arba rimtai pakenkti jo sveikatai.
6.2	H6.2	Infekcinės medžiagos
		Medžiagos arba atliekos, turinčios gyvų mikroorganizmų arba jų toksinų, kurie, kaip žinoma arba įtariama, sukelia žmonių arba gyvulių ligas.
8	H8	Korozinės medžiagos
		Medžiagos arba atliekos, kurios dėl cheminio poveikio, tiesiogiai liسدamosi su gyvaisiais audiniais, gali rimtai juos sužaloti arba nutekėjusios ar nubyrėjusios gali sugadinti ir net suardyti kitus krovinius arba transporto priemones; jos taip pat gali sukelti kitokį pavojų.
9	H10	Toksiškų dujų išsiskyrimas dėl sąveikos su oru ar vandeniu
		Medžiagos arba atliekos, kurios dėl sąveikos su oru arba vandeniu gali išskirti pavojingus toksiškų dujų kiekius.
9	H11	Toksiškos medžiagos (sukeliančios ilgalaikius arba chroniškus susirgimus)
		Medžiagos arba atliekos, kurios įkvėptos, prarytos arba per odą patekusios į organizmą, gali sukelti rimtus ilgalaikius arba chroniškus susirgimus, tarp jų ir vėžinius susirgimus.
9	H12	Aplinkai toksiškos medžiagos
		Medžiagos arba atliekos, kurios, patekusios į aplinką, dėl bioakumuliacijos gali sukelti grėsmę aplinkai staiga arba praėjus kuriam laikui ir/arba toksiškai veikiančios biotos sistemas.
9	H13	Medžiagos, kurios koku nors būdu tvarkomos (pavyzdžiui, nušarminimo būdu) gali sudaryti kitas medžiagas, o tos medžiagos gali turėti kokių nors aukščiau paminėtų savybių.

TESTAI

Kai kurių atliekų rūšių potencialus pavojingumas dar ne iki galo aprašytas; dar nėra testų tokiam pavojingumui kiekybiškai įvertinti metodikos. Reikalingi tolesni tyrimai kuriant metodus, atskleidžiančius potencialų šių medžiagų pavojų žmogui ir/arba supančiai aplinkai. Standartinių tyrimų metodai buvo sukurti grynomis medžiagoms. Daugelyje Šalių-Konvencijos narių sukurti savi testai, naudotini medžiagoms, išvardytoms 1 priede, ir skirti nustatyti, ar šios medžiagos turi kokių nors savybių, išvardytų šiame priede.

4 PRIEDAS

TVARKYMO DARBAI

A. Veiksmai, kuriais nesiekama regeneruoti, perdirbti, utilizuoti, tiesiogiai pakartotinai panaudoti ar panaudoti koku nors kitu būdu

A skyrius apima visus tokio pobūdžio praktiškai vykdomus šalinimo darbus.

- 1 D Užkasimas į žemę arba išmetimas ant žemės (pavyzdžiui, į sąvartyną ir pan.)
- 2 D Įterpimas į dirvą (pavyzdžiui, skystų arba dumblingų atliekų biocheminis irimas dirvoje ir pan.)
- 3 D Įpurškimas į didelį gylį (pavyzdžiui, tam tikros konsistencijos atliekų įpurškimas į druskos šachtas ar į natūralias saugyklas ir pan.)
- 4 D Išpylimas į paviršinius vandens telkinius (pavyzdžiui, skystų arba dumblingų atliekų išpylimas į duobes, tvenkinius ar nusodinimo tvenkinius ir pan.)
- 5 D Išmetimas į specialiai įrengtus sąvartynus (pavyzdžiui, sukrovimas į izoliuotas nuo aplinkos, viena nuo kitos ir uždengtas saugyklas)
- 6 D Išmetimas į vandens telkinius, išskyrus jūras/vandenynus
- 7 D Išmetimas į jūras/vandenynus, taip pat ir laidojimas jūros dugne
- 8 D Biologinis apdirbimas, neminimas kituose šio priedo skyriuose, dėl kurio poveikio susidaro galutiniai junginiai arba mišiniai, kurie vėliau sutvarkomi kuriuo nors būdu, aprašytu A skyriuje
- 9 D Fizinis-cheminis apdirbimas, nenusakytas kituose šio priedo skyriuose, dėl kurio poveikio susidaro galutiniai junginiai arba mišiniai, kurie vėliau sutvarkomi kuriuo nors būdu, aprašytu A skyriuje (pavyzdžiui, garinimas, džiovinimas, kalcinavimas, neutralizavimas, nusodinimas ir pan.)
- 10 D Sudeginimas sausumoje
- 11 D Sudeginimas jūroje
- 12 D Laidojimas (pavyzdžiui, konteinerių laidojimas šachtoje ir pan.)
- 13 D Vienalyčio ar nevienalyčio mišinio gavimas prieš pradėdant bet kurį iš A skyriuje nurodytų veiksmų
- 14 D Perpakavimas prieš pradėdant bet kurį iš A skyriuje nurodytų veiksmų
- 15 D Saugojimas, iki bus pradėtas bet kuris iš A skyriuje nurodytų veiksmų

B. Veiksmai, kuriais gali būti regeneruojamos, perdirbamos, utilizuojamos, tiesiogiai pakartotinai panaudojamos arba koku nors kitu būdu tvarkomos atliekos

B skyrius apima visus tokio pobūdžio veiksmus su medžiagomis, kurios juridiskai priskirtos prie pavojingų atliekų arba tokiomis laikomos ir jei jos nebūtų laikomos pavojingomis, su jomis būtų atliekami veiksmai, numatyti A skyriuje.

- 1 R Panaudojimas kurui (išskyrus tiesioginį sudeginimą) ar kitokiam energijos gavimui

- 2 R Tirpiklių perdirbimas / regeneravimas
- 3 R Organinių medžiagų, nenaudojamų kaip tirpikliai, perdirbimas/ utilizavimas
- 4 R Metalų ir jų junginių utilizavimas/perdirbimas
- 5 R Kitų neorganinių medžiagų utilizavimas/perdirbimas
- 6 R Rūgščių ir bazių atstatymas
- 7 R Komponentų, naudojamų kovai su teršalais, regeneravimas
- 8 R Katalizatorių komponentų regeneravimas
- 9 R Pakartotinis naftos produktų rafinavimas arba kitoks naudotų naftos produktų pakartotinis panaudojimas
- 10 R Dirvos apdirbimas, palankiai veikiantis žemdirbystę arba gerinantis aplinkos būklę
- 11 R Atliekų panaudojimas po bet kokių veiksmų, aprašytų R1-R10
- 12 R Pasikeitimas atliekomis, siekiant jas sutvarkyti veiksmais, aprašytais R1-R11
- 13 R Medžiagų, kurias numatomas sutvarkyti kuriuo nors B skyriuje aptartu būdu, kaupimas.
-

5 A PRIEDAS

INFORMACIJA, KURI TURI BŪTI PRANEŠIME

1. Atliekų eksporto priežastis
2. Atliekų eksportuotojas 1/
3. Atliekų gamintojas 1/
4. Asmuo, atsakingas už atliekų tvarkymą 1/
5. Numatomas(-i) atliekų vežėjas(-ai) arba jo(jų) agentai, jeigu žinomi 1/
6. Atliekas eksportuojanti Šalis
Kompetentinga valdžia 2/
7. Numatomos tranzitinės Šalys
Kompetentinga valdžia 2/
8. Atliekas importuojanti Šalis
Kompetentinga valdžia 2/
9. Bendras arba atskiras pranešimas
10. Numatoma(-os) krovinio pristatymo(-ų) data(-os) ir atliekų eksportavimo laikotarpis, taip pat siūlomas maršrutas (įskaitant įvežimo ir išvežimo punktus) 3/
11. Numatomas pervežimo būdas (automobiliu, geležinkeliu, jūra, oru, vidiniais vandenimis)
12. Informacija apie draudimą 4/
13. Atliekų apibūdinimas ir jų fizinių savybių aprašymas, nurodant Y numerį, JTO numerį ir jų sudėtį 5/, ir informacija arba kokie nors specialūs nurodymai, kaip su jomis elgtis, be to, kokių skubių priemonių reikia imtis avarijos atveju
14. Numatomas įpakavimo būdas (pavyzdžiui, krūvoje, statinėse, cisternoje)
15. Įvertintas kiekis pagal svorį/tūrį 6/
16. Procesas, dėl kurio atsirado atliekos 7/
17. Atliekų, išvardytų Konvencijos 1 priede, pavojingumo klasifikavimas, remiantis 2 priedu; pavojingos savybės, H numeris, JTO klasė
18. Tvarkymo būdas pagal 3 priedą
19. Gamintojo ir eksportuotojo pranešimas, kad informacija teisinga
20. Informacija (įskaitant įmonės techninį aprašymą), asmens, atsakingo už tvarkymą, siunčiama eksportuotojui arba gamintojui, kuria remdamasis pastarasis daro išvadą, kad numatomi tvarkymo procesai gali būti įvykdyti saugiu aplinkai būdu ir sutinkamai su importuojančios Šalies įstatymais bei nuostatais
21. Informacija apie sutartį, sudarytą tarp eksportuotojo ir asmens, atsakingo už atliekų tvarkymą.

Pastabos

1/ Pilnas organizacijos pavadinimas ir adresas, telefonas ir teletaipo ar telefakso numeris, taip pat asmens, į kurį reikia kreiptis, pavardė, adresas, telefono ir teletaipo arba telefakso numeriai.

2/ Pilnas pavadinimas ir adresas, telefonas ir teletaipo ar telefakso numeris.

3/ Bendro pranešimo, apimančio keletą pervežimų, atveju reikalaujama informacija apie numatomas kiekvieno pervežimo datas arba, jei jos nežinomos - apie jų periodiškumą.

4/ Turi būti pateikta informacija apie atitinkamus draudimo reikalavimus ir apie tai, kaip juos vykdo eksportuotojas, vežėjas ir atsakingas už tvarkymą asmuo.

5/ Pavojingiausių komponentų poveikio, atsirandančio valdant ir pasiūlytu būdu tvarkant atliekas, pobūdis ir koncentracija toksiškumo bei kitokio pavojingumo požiūriu.

6/ Bendro pranešimo, apimančio keletą pervežimų, atveju reikalaujama informacija apie įvertintą bendrą ir kiekvieno atskiro pervežimo atliekų kiekį.

7/ Kadangi tai būtina įvertinant pavojingumą ir numatomų tvarkymo veiksmų tinkamumą.

6 PRIEDAS

ARBITRAŽAS**1 straipsnis**

Jeigu susitarimas, minimas Konvencijos 20 straipsnyje, nenumato kitko, arbitražinis svarstymas vykdomas remiantis žemiau išdėstytais 2–10 straipsniais.

2 straipsnis

Šalis-ieškovė praneša Sekretariatui apie tai, kad Šalys susitarė perduoti ginčą arbitražui pagal 20 straipsnio 2 arba 3 punktą, taip pat nurodo Konvencijos straipsnius, dėl kurių aiškinimo ar taikymo kilo ginčas. Sekretariatas išplatina šiuo būdu gautą informaciją visoms Konvencijos Šalims.

3 straipsnis

Arbitražinis teismas susideda iš trijų narių. Kiekviena ginčo Šalis paskiria po vieną arbitrą, ir du tokiu būdu paskirti arbitrai tarpusavio susitarimu paskiria trečią arbitrą, vykdančią teismo pirmininko funkcijas. Šis negali būti nė vienos iš ginčo Šalių pilietis ir jo nuolatinė gyvenamoji vieta negali būti nė vienos iš ginčo Šalių teritorija, jis negali būti tų Šalių tarnautojas ar kuriuo kitu būdu susijęs su šia byla.

4 straipsnis

1. Jeigu, praėjus dviems mėnesiams po antro arbitro paskyrimo, nepaskiriamas arbitražinio teismo pirmininkas, tai bet kurios iš Šalių prašymu Jungtinių Tautų Organizacijos Generalinis sekretorius paskiria jį per du mėnesius.

2. Jei viena iš ginčo Šalių, gavusi pareiškimą, per du mėnesius nepaskiria arbitro, kita Šalis turi teisę informuoti apie tai JTO Generalinį sekretorių, kuris paskiria arbitražinio teismo pirmininką per artimiausius du mėnesius. Paskirtasis arbitražinio teismo pirmininkas prašo Šalies, dar nepaskyrusios arbitro, padaryti tai per du mėnesius. Praėjus šiam laikotarpiui, jis atitinkamai informuoja Jungtinių Tautų Organizacijos Generalinį sekretorių, kuris pats paskiria šį arbitrą per artimiausius du mėnesius.

5 straipsnis

1. Arbitražinis teismas paskelbia savo sprendimą sutinkamai su tarptautine teise ir šios Konvencijos nuostatomis.

2. Bet koks arbitražinis teismas, įsteigtas remiantis šio Priedo nuostatomis, susikuria savo procedūros taisykles.

6 straipsnis

1. Arbitražinio teismo sprendimai procedūros ir esminiais klausimais priimami jo narių balsų dauguma.

2. Teismas gali imtis visų reikiamų faktams nustatyti priemonių. Jis gali vienos iš Šalių prašymu rekomenduoti priimti reikalingas skubias apsaugos priemones.

3. Ginčo Šalys sudaro visas reikiamas sąlygas, kad tyrimas būtų veiksmingas.

4. Vienos iš ginčo Šalių nedalyvavimas arba neatvykimas į teismą nėra kliūtis tyrimui.

7 straipsnis

Teismas gali išklaudyti ir kvalifikuotai pateiktus ieškinius, tiesiogiai susijusius su ginčytinu klausimu, ir priimti dėl jų sprendimus.

8 straipsnis

Jeigu tik arbitražinis teismas dėl konkrečių bylos aplinkybių nepriima kitokio sprendimo, teismo išlaidas, tarp jų ir teismo narių paslaugų apmokėjimą, ginčo Šalys dalijasi po lygiai. Teismas registruoja visas savo išlaidas ir pateikia Šalims galutinę ataskaitą apie jų išlaidas.

9 straipsnis

Bet kuri Šalis, teisiškai suinteresuota ginčytinu klausimu ir galinti patirti skriaudą dėl priimto teismo sprendimo, turi teisę, arbitrams sutinkant, pasisakyti teisme.

10 straipsnis

1. Teismas paskelbia savo sprendimą per penkis mėnesius nuo savo veiklos pradžios, jeigu tik jis neranda priežasčių pratęsti šį terminą ne ilgesniam kaip penkių mėnesių laikotarpiui.

2. Prie arbitražinio teismo sprendimo pridedamas priežasčių išaiškinimas. Šis sprendimas yra galutinis ir privalomas ginčo Šalims.

3. Bet koks ginčas, galintis kilti tarp Šalių dėl teismo sprendimo išaiškinimo ar vykdymo, gali būti bet kurios iš Šalių perduotas arbitražiniam teismui, kuris priėmė sprendimą arba, jei su juo neįmanoma susisiekti, kitam teismui, įsteigtam šiam tikslui tuo pat būdu kaip ir pirmasis.
